

УДК 339

Лисечко Є.Г. аспірант кафедри математичного
моделювання та статистики,
Бараник З.П., науковий керівник, д.е.н, професор,
Рвач А.М., аспірант кафедри регіоналістики і
туризму,
Шевчук О. А., науковий керівник, д.е.н,
професор
ДВНЗ « Київський національний економічний
університет ім. В. Гетьмана»

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: СТАТИСТИКА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В ПЕРІОД ВІЙНИ ТА ПЕРШОЧЕРГОВІ ПРОБЛЕМИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

За останні роки географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами з сусідніми державами-партнерами по транскордонному співробітництву формувалася в умовах важкого для України воєнного лиха. Серед країн-партнерів, що підтримують з Україною довготривалі торгові відносини традиційно завжди були: Польща, Румунія, Угорщина. На даний час за офіційними даними державної статистики (станом на січень 2025 року) серед цієї трійки активних партнерів лідером є Польща. Експорт до Польщі склав 353307,6 тис. дол. США при показнику імпорту 486639,8 тис. дол. США. На другому місці по загальним обсягам (в грошовому вимірі) торгівлі товарами перебуває Угорщина: експорт склав 93114,6 тис. дол. США при імпорті 133661,2 тис. дол. США. По Румунії данні виглядають наступним чином: експорт -91514,8 тис. дол. США при імпорті 130601,9 тис. дол. США[1]. Щодо тенденцій, то порівняльний статистичний аналіз показує скорочення в Україно-Польській транскордонній торгівлі за 2024 рік обсягу експорту до 91.1 % та імпорту до 85.5 %, в той час як Україно-Угорська торгівля товарами в останній рік зросла і по експорту і по імпорту: відповідно на 14.1% та 42.8%. Має місце, за цей звітний період, зростання відносного показника імпорту з Румунії (січень 2025 року до січня 2024 року) до 120%, при зменшенні цього показника по експорту до 39.5%[1]. Результатом транскордонної торгівлі у 2024 року стало від'ємне сальдо (перевищення імпорту над експортом) з усіма переліченими країнами[1]. З настанням миру очікується велика робота в зміні пропорцій: зниження імпортозалежності та створення конкурентних товарів для постачання на транскордонний ринок. Перш за все, з поверненням господаря до землі, зросте стаття експорту за рахунок продажу агрокультур і товарів агропрому. Крім того, як показує досвід дуже важливим є знання міжнародного законодавства для захисту інтересів українського виробника і знання правил міжнародної торгівлі Інкотермс-2020.

Вперше ці правила були розроблені Міжнародної торговою палатою в 1921 році. Потім були зміни :в 1953, 1967, 1976, 1980, 1990, 2000, 2010,2020 роках. Зараз прийняте вносити зміни кожні 10 років

В Інкотермс-2020 задіяні 11 термінів (аббревіатур), 7 з яких універсальні – для будь якого виду транспорту: EXW, FCA, CPT, CIP, DAP, DPU і DDP. 4 терміни FAS, FOB, CFR і CIF використовують для морського і внутрішнього водного транспорту[2].

У зміст аббревіатур слід вникати у процесі підготовки контракту. Як показав гіркий досвід війни підприємці не достатньо чітко вміють виписати пункти, що стосуються форс-мажорних обставин.

Володіння документом Інкотермс-2020 захистить підприємців в період повоєнного відновлення від фінансових ризиків транскордонної торговельної діяльності.

Література:

1. <https://stat.gov.ua/uk/publications/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-za-2024-rik-ekspres-vypusk>
2. <https://vtrade.uaberries.com> › storage › app › public

УДК 330.675

Мудрий М.С., аспірант
Шкода М.С., науковий керівник, д.е.н., проф.
Київський національний університет
технологій та дизайну

РОЗБУДОВА ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ОСНОВІ КЛАСТЕРНОЇ ПРОГРАМИ У КРОСС-КЛАСТЕРНОМУ ПАРТНЕРСТВІ

В сучасних умовах для держави важливо зміцнити економіку регіонів України через впровадження національної політики кластеризації на регіональному рівні.

Проблематика українського бізнесу та особливо МСП полягає у тому, що деякі кластери, хоча й існують, проте демонструють мляву діяльність і не схильні до вдосконалення та зростання. Фірми, що входять до «застійних» кластерів, стикаються з серйозними проблемами. Вони часто використовують застарілі, часто екологічно небезпечні технології. Брак інфраструктури та базових послуг обмежує їхню здатність підвищувати якість продукції та використовувати нові ринкові можливості. Ці вузькі місця, у свою чергу, є основними перешкодами для дотримання міжнародних стандартів якості та ефективності, необхідних для успішної інтеграції в